

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se retrimite.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele
BIROURI DE ANUNȚURI:
în Viena: la M. Dukas Nachf.,
Nuz. Angenfeld & Emerie Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
în Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII Erszsbet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o coloană 10
bani pentru o publicare. Pu-
blicări mai dese după tarifară
și învoială. — RECLAME pe
pagina 3-a o seriă 20 bani

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXVI.

„GAZETA” iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate offi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30. etagiu
I.: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 262.

Brașov, Miercuri 26 Noemvrie (9 Decemvrie).

1903.

Obstrucțiunea maghiară se continuă.

Prea mult a durat lupta pen-
tru așa dișele postulate naționale
maghiare, prea mult a agitat prin
țără opozițiunea, care cu obstrucți-
ea a adus lucrurile aici, decât ca
poporul maghiar înclinat după firea
lui spre extreme, să fie mulțumit
cu spectacolul de împăciuire ce li-
dau Tisza cu Kossuth.

De aceea, cu totă obosela ce a
cuprins în timpul din urmă pe „opo-
zanții combatanți” din toate părțile,
n'ar fi nici decum de mirare, decât
la cas, când acea parte a opoziției,
care încă n'a depus arma obstruc-
țiunii, ar reuși să împiedece numai
încă câte-va săptămâni votarea pro-
iectelor de lege militare de către
camera, s'ar porni o nouă mișcare
între maghiarimea din totă țera
contra guvernului.

Foile guvernului și acele foi
oposiționale, cari sunt caracterisate
cu numirea de „foi pactante”, pre-
sentaune cestiunea desarmării obstruc-
țiunii ca și resolvată și vorbeau cu
ore-care dispreț de cei ce nu s'au
alăturat la pactul cu Tisza și au
declarat, că vor continua lupta.
Peste câte-va zile, diceau aceste foi,
vor fi siliți să capituleze și cei-
ce nu aderă la învoiala dintre Tisza și
Kossuth.

Aceste zile au trecut însă și ve-
dem, că obstrucțiunea continuă, deși,
după-ce s'a cassat hotărîrea de a se
ține ședințe paralele, ea nu mai are
caracterul de obstrucțiune tehnică.

În ședința de ieri a camerei a
vorbit, ca și pe timpul când s'a în-
ceput obstrucțiunea, numai un sin-
gur deputat opozițional timp de peste
două ore și se asigură, că la desba-
terea generală sunt înscrisi încă 18
vorbitori, cari asemenea vor căuta
a lungi discușiunea asupra proiectu-
lui de lege relativ la contingentul
recruților. Deja s'a socotit, că în
anul acesta nu va pute fi votată le-
gea recruților.

Conducerea militară e din cauza
acesta foarte neliniștită, și trebuie să
ia măsuri pentru toate eventualită-
țile. Autoritățile militare și politice
sunt prevenite de a fi gata să ur-
meze fără amânare ordinelor, ce le
vor primi într'un cas său altul.

Cu cât se va amâna mai mult
soluțiunea definitivă a conflictului,
cu atât va cresce și noua agitațiune
ce se face în țera printre Maghiari
pe tema că Kossuth, depunând arma
înaintea guvernului, printr'asta a im-
pedecat învingerea definitivă a pos-
tulatului ca limba de comandă și de
serviciu să fie cea maghiară.

Sunt afară de acesta mari ne-
mulțumirile în tabăra funcționarilor
publici, cărora nu li-s'au ridicat sa-
lariile după cum li-s'a fost pus în
perspectivă. Apoi sunt mari diver-
gențe, cu privire la estinderea vo-
tului electoral și la împărțirea cer-
curilor electorale — cum scim una
din promisiunile, ce le-a făcut Tisza
kosuthiștilor ca condițiune a com-
promisului.

Încă nu se poate bucura așa-dér
contele Stefan Tisza de învingerea
ce a reportat-o față cu partea mai
moderată și mai precantă a opozi-
ției independenște, încă pozițiunea sa
nu e asigurată.

Dela congregațiunea comitat. Brașov.

Programul guvernului Tisza.

Brașov, 7 Dec. n. 1903.

Astăzi s'a întrunit în casa sfatului de
aici congregațiunea extraordinară a comitatu-
lui Brașov, sub președința d-lui fișpan
conte Stefan Lazar.

La punctul prim al ordinei de zi s'a
dat cetire de către d-l viceșpan Dr. Jekel,
rescriptului ministrului-președinte conte
Tisza despre constituțiunea noului cabinet,
precum și rescriptelor miniștrilor de resort
întrați în acest cabinet.

Se comunică tot-odată adunării, că co-
misiunea permanentă propune, ca vice-
șpanul să salute în numele reprezentanței

comitatense noul cabinet, observând între
altele, că acesta reprezentanță, ca și în
trecut, condamnă obstrucțiunea.

Dr. A. Mureșianu cere cuvântul la
punctul acesta și face o propunere de
sine stătătoare. Neputând să redăm vor-
birea d-sale în întregime, marcăm în cele
următoare cuprinsul ei:

În toiul gravei crize interioare ce du-
reză acum aproape de un an — dișe d-l
Mureșianu — după mai multe experimete
nereușite, Majestatea Sa chiamă la cărmă
pe contele Stefan Tisza, la propunerea
cărui se constituie cabinetul, despre care
fapt ne vorbesc rescriptele ministeriale
cetite mai înainte.

Noul ministeriu a primit de la Ma-
jestatea Sa o îndoită misiune. Întâiu de
a restabili starea normală în parlament,
al doilea de a liniști spiritele agitate și
nemulțumite din țera.

Față cu parlamentul, chiemarea gu-
vernului este de a delătura obstrucțiunea,
fie prin înfrângere, ori pe calea compro-
misului. Aici e vorba de aspirațiunea și
de postulatele naționale față cu armata
ale elementului de la putere, care predom-
ină absolut terenul parlamentar, camera
fiind constituită aproape exclusiv din re-
prezentanți ai rasei maghiare. Postula-
tele din cestiune isvorăsc din nusiunța de
a face prin maghiarizarea armatei un pas
însemnat spre constituțiunea statului național
maghiar visat.

Față cu țera misiunea guvernului
trebuie să se împartă în două direcțiuni,
fiind-că aici n'are de a face numai cu Ma-
ghiarii, ci și cu poporele nemaghiare,
despre cari ministru-președinte Tisza dice
în programul său: „Nu putem nega faptul,
că aproape jumătate din cetățenii țării nu
aparțin rasei maghiare, ci altor naționa-
lități.”

Pe lângă problema de a liniști și îm-
păca spiritele ațitate în mod mai mult
artificial de opozițiunea extremă în șful
Maghiarilor, guvernului i-se mai impune
datoria de a liniști și împăcii și „pe ce-
tățenii, cari nu aparțin rasei maghiare”,
dér sunt adenc măhnii și nemulțumiți de
tratarea ce-o întâmpină. Ori-cine va recu-
nșce, că problema de a împăca rassa ma-

ghiară de la putere, nu e cu nimic mai
importantă și mai gravă, decât problema
de a împăca cealaltă jumătate a țării, na-
ționalitățile.

Greutatea cea mare de a rezolva
dubla problemă o recunșce însuși guver-
nul Tisza, căci vede bine, că utopia con-
struiri statului național maghiar și drep-
tul neprescriptibil al naționalităților la
esistență și dezvoltare națională, se bat
cumplit în capete.

Din cauza acesta contele Tisza și-a
construit în programul său o teorie, prin
care admite posibilitatea de a uni idea
statului național maghiar cu ideea „res-
pectării drepturilor naționalităților”. Teo-
rie absurdă, care este nimicită chiar prin
esplicarea ce i-o dă ministru-președinte.

Mai întâiu, ce înțelege contele Tisza
sub „drepturile naționalităților”? Unde
sunt aceste drepturi înscrise și garantate?
În legea naționalităților? Dér această lege
este de fapt scosă din vigore prin legile
posteriore de maghiarizare. Dér deci
contele Tisza a avut în vedere art. de
lege 44 din 1868, atunci trebuia să pro-
mită, că va stărui a modifica toate legile
ce prejudecă esecutării legii naționalită-
ților. Dér ministru-președinte nu numai n'a
făcut acesta, ci și promisiunea, că va res-
pecta drepturile naționalităților a nimicito
și a făcut-o ilusorie prin clausula, că „ni-
suițele naționalităților pot fi întâmpinate
cu dragoste de guvern, „numai întru cât
nu stau în contradicțiune cu marele punct
de vedere al statului național maghiar.”

Consecușna acestui „mare punct de
vedere” este contopirea, maghiarizarea for-
țată, ce reiese foarte învederat din acea
parte a programului guvernului, unde e
vorba de învățământul confesional. Aici
contele Tisza rēstornă tot ce la părere a
conces pentru buna pace cu naționalită-
țile, căci stabileșce ca datorie supremă a
școlilor confesionale *învățarea limbii ma-
ghiare și cultura maghiară*, dicēnd, că le
va da chiar ajutor material acestor școle,
dér va pretinde tot mai mult în direcțiua
arătată.

În loc de a modera și a reduce pre-
tensiunile asupritore, în loc de a pune în
vedere chiar modificarea legilor cu ten-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Bora.

Schișă din Carst, de Gerhard ten Boer.

— Fine. —

Violența Borei se manifestă cu deo-
sebite pe costă, și apa mării este biciuită
de se face praf, producēndu-se o cetă
foste primejdioasă formată din apă pul-
verisată, care stînjinesce mult naviga-
țiua. Din cauza acesta navigațiua atât de
viuă la cōstele dalmatine, este paralisată
pentru mai multe zile: din Triest și până
la Cattarro și mai departe spre sud va-
porele împedecate de Bora, adesea nu pot
eși din port, ér cele din largul mării nu
pot intra în porturi. Când Bora se ivesce
subit, în tot-dēuna se semnalēză numēroșe
accidente.

Preșicerile tovarășului de călătorie
s'au adevărit în tocmai. Cu tot timpul
primăvăratic s'a iscat o mică Bora, așa
dicēnd o „Bora de probă”, cum dic lo-

cutorii în glumă. În cursul nopții s'a pro-
dus o furtună, de care cei-ce locuesc în
interiorul Germaniei nici măcar o palidă
imaginațiune nu pot avē.

Când ascuți mugetul Borei, observi
felul particular, cum suflă acest vânt. Ţi-se
pare, că auđi rēsuflarea unui uriaș său a
vr'unui monstru. Une-ori urmēză câte-o
pausă, în care nu se aude de loc vântul,
ér în momentul proxim incepe din nou
urlând, vijēnd și fluerând. După acesta
urmēză o nouă paușă, par-că vijelia ar
avē trebuință să rēsuflē puțin. Momentele
acestea de paușă sunt, după-cum vom
arăta, și pentru om câte-odată foarte
prețioșe.

În dimișeta următoare ceriul este se-
nin, de par-că l'a măturat cine-va. Albas-
trul lui însă este de-o nuanță, care nu se
poate vedē în alte părți. Cu arborii, Bora
își face un joc înșpăimēntător. Ea le rupe
crengile, pe smochini și maslini îi fortēză
la nisce încovoiești nenaturale și acumă
vedē, pentru-ce anume felul de construc-
țiie al caselor în Herțegovina este pentru

a ține cont de Bora. Acoperișele caselor
toate sunt culcate, avēnd un unghiū foarte
mic de inclinațiie și sunt făcute din plăci
de piētră. Aceste plăci se desfac direct
din stâncile calcaroșe, avēnd o suprafață
neregulată și grosime de câte trei poli-
cari. Mărimea lor e cât o masă mediocră.
Pietrile acestea aședate una peste alta
opun Borei o strașnică rezistență.

Trei zile a durat „Bora cea mică”
și ne-a oferit cel puțin o idee, ca să pu-
tem da credēmēt spuselor locuitorilor
despre „Bora cea mare”.

Când suflă Bora cea mare, circulațiua
pe străđi se suprimă cu desēvirișire. În
Herțegovina aproape nu există căruțe. Totul
se transportă pe cai, dér Bora îi aruncă
fără milă și pe cai și călăreți în prăpăștiile
fără fund. Dér vr'un omnibus de hotel
său vr'o cariolă de a poștei militare aus-
triace s'ar încerca să circule, când suflă
Bora, pōte fi sigură, că va fi ridicată cu
cai cu tot și asvirlită la distanțe de mai
mulți metri. Pietrișul de pe șosele este
ridicat de Bora ca nisce praf și transportat

la distanțe de sute de metri. Arbori de
grosimea omului se desrădēcinează și se
învētesc în aer ca nisce fire de paie.
Edificiile se surpă și însuși trenul, fie chiar
și un tren de marfă, este expus atacurilor
Borei. Se întâmplă adesea, că trenurile
atacate în flanc de Bora, sunt ridicate din
șine. Nici locomotivele nu fac excepție.
Fiind aici vorba de mii de mājji, își pōte
ori-cine închipui, ce forță colosală posedă
vântul acesta. Față cu Bora, mai ales pe
un teren ascendent, ori ce tren rămâne im-
potent. Locomotiva se sfortēză din rēș-
puteri, și de multe-ori zadarnic, a înainta
în intervaluri.

Ōmenii și animalele se ascund prin
case și grajduri și cine e constrins să
iasă, rischēză să fie luat pe sus și contu-
sionat strașnic la cădere. Pe străđile plan-
tate cu arbori se pōte repeđi omul în
pause de la un arbore la altul, ținēndu-se
în timpul Borei de ei. În centrul orașului,
unde tot mai gășesci pe la colțurile stră-
đilor câte un scut, pietonii pot să circule
țirindu-se. În momentul când după paușă

dință de maghiarisare, guvernul Tisza cere superlativul, cere mai mult ca toate guvernele soviniiste de până acuma, și în tocmela sa de împăciuire cu Kossuth declară, că acesta este un *punct cardinal* al programului său.

Etă de ce toate naționalitățile, ba toți adeverații amici ai dezvoltării acestui stat, trebuie să întâmpine cu viață îngrijire și neîncredere programul guvernului, etă de ce noi Românii în deosebi, basați pe postulatele noastre, pe programul nostru național, nu putem saluta guvernul actual, nu-l putem întâmpina cu încredere.

Obstrucțiunea, contra căreia am fost de la început, a adus mult rău țării, dărâșmăne va înceta. Ceea ce s'a petrecut de un an încôce în Ungaria, este însă o jucărie pe lângă ceea ce amenință pacinica desvolare a țării prin faptul, că nu numai nu se face nimic pentru rezolvarea cestiunii naționalităților, ci din contră tot mai mult se înăspresce starea și sôrtea popórelor nemaghiare prin noue măsuri îndreptate în contra existenței lor naționale.

Din aceste și alte multe considerațiuni, vorbitorul face în numele Românilor următoarea propunere:

Congregațiunea comitatului Brașov, pătunsă de marea problemă ce-o are guvernul actual ungar, de a asigura pacinica și priincioasă desvoltare interioară, ia la cunoscință rescriptul ministrului-președinte conte Stefan Tisza și a celorlalți membrii ai ministerului, dăr își exprimă îngrijirea și neîncrederea sa față cu programul noului guvern, în care nu vede nici o garanție pentru viitorea pacinică desvoltare și consolidare a statului.

*

După câte-va observări, ce le face fișpanul-președinte cu privire la propunerea comisiei permanente, asăta se pune mai întâiu la vot și se primesce cu toate voturile, afară de acele ale membrilor români.

Delegațiunile austro-ungare sunt convocate pe ziua de 16 Decembrie în Viena. Presidentul delegațiunii ungare va fi, probabil, contele Iuliu Szapary.

Dieta ungară a ținut ieri, Luni, ședință. După verificarea procesului verbal, s'a urmat desbaterea asupra proiectului de recruți. Ședința intrăgă a ocupat-o un singur orator, *Lovasz* Marton (partidul ugronist), care și-a motivat opoziția ce o face proiectului. — Urmă apoi votarea asupra propunerii privitoare la încetarea ședințelor paralele. După o discuție mai lungă în jurul regulamentului camerei, propunerea a fost primită, cu condiția, că acăsta *nu pôte servi ca precedent*.

Amânarea camerei. Pentru cazul că dieta va desbate până Sâmbătă proiectul de recruți și indemnitatea, dieta va fi

amânată până la 7 Ianuarie. Dacă însă camera nu va sfârși desbaterea acestor două proiecte până la termenul arătat, dietei i-se va da o vacanță numai de 5 zile, pe timpul adevăcât va dura sesiunea delegațiunilor.

Recrutările. Ministrul unguresc de honvedî a invitat autoritățile administrative, ca să facă pragătirile necesare pentru recrutări. Recrutările se vor face sêu de la 18 Dec. până la finele lui Ianuarie 1904, sêu de la 4 Ianuarie viitor până la 6 Februarie. Dăr și acăsta numai în cazul când se va vota la timp proiectul de recruți.

Pacea koșutisto-tiszaistă și presa vienesă. Cu ultimele evenimente din Ungaria s'au ocupat la loc de frunte toate ziarele vienes.

„*Neue freie Presse*“ scrie, că după încheierea păcii parlamentare în Ungaria, comuniunea armatei există numai de formă, în fond însă concesiunile militare și concepțiunea maghiară despre drepturile majestatică, au făcut atâtea spărturi în ea, încât puse toate în legătură, ne arată linia, la care în momentul dat se va întâmpla separarea armatei comune, în armată maghiară și austriacă.

„*Fremdenblatt*“ dăce dimpotrivă, că Austriacii n'au causă de a-se neliniști. Declarațiuni teoretice nu pot să dărîme legea. Austria nu va renunța la punctul sêu de vedere, care sebasază pe legile pactului. Reformele militare satisfac, ce e drept, multe din dorințele partidelor maghiare, crisa acăsta însă n'a atins încă comuniunea armatei.

Esposiția orașelor germane în Dresda. (Raportul primarului).

(Urmare.)

(7)

În grupul *F*: Serviciul comunal de transport și înmormântări se aflau expuse desemnuri și planuri de cemetarii de frumsețe rară prin plantațiile alese, adevărate grădini. Mai departe hale pentru cadavre. Dresda avea un tablou grafic despre întrebuintarea și venitele rezultate din institutul de înmormântare, orașul Worms o fotografie despre parcul de furgone și grajdurile comunale.

Orașul Offenbach avea expuse planuri despre institutul sêu de cremație, care a costat 17.000 de mărci.

În legătură cu acest grup era exposiția specială a cartelului societăților de cremație germane, carî ofereați vizitatorului o iconă deslușită despre importanța cremației cadavrelor. Erau acolo desemnuri, planuri, modele, diverse crematôre și hale de urne, precum și urne.

Inginerul civil Richard Schneider din Dresda și-a expus modelul cuptoriului sêu introdus deja în 16 crematôre. Am vădut aici păhare cu cenușe de om și reproducțiuni ale diferitelor stadii de putrejune. Nu lipsea nici literatura de specialitate. Cremația

cadavrelor are fără îndoieală mari avantagii față cu înmormântarea.

În privința înmormântărilor, regularea acestui serviciu s'a inițiat încă de mult în orașul nostru.

Divisia V. Școlile. Instrucțiunea publică cu următoarele grupuri:

- A) Administrația,
- B) Edificiile școlare,
- C) Esposiția școlilor,
- D) Serviciul instrucției publice,
- E) Higiena școlară,
- F) Școlile pentru adulți.

În divisia acăsta erau reprezentate 50 de orașe, dovadă, că orașele dau importanța cuvenită instrucției publice.

În orașul nostru instrucțiunea publică se află în mâinile statului și ale confesiunilor. Ajunge deci, decât din abundență, ce se oferia aici vizitatorului, vom alege numai puțin, relevând ce este mai însemnat. Așa merită să fie relevate aici instituturile moderne. (Reformanstalten), carî în orașele germane câștigă mereu teren. Ceea ce este caracteristic în planul de învățământ al acestor instituturi, este, că în cele trei clase inferioare nu este limba latină limba principală dintre limbile streine, ci limba franceză, care este temelul comun al gimnasiului humanior și al gimnasiului real; este de relevat grija deosebită, ce se dă higieni școlare. În planurile tuturor edificțiilor noue școlare erau prevădute băile de duș. Din cele expuse se mai vedea, că tendința de a afilia școlă vieții se generalizează din ce în ce mai mult. Acăsta era evident mai ales din faptul, că la școlile de fete se vedea introdusă instrucțiunea me-nagiului, ér la băieți lucrul manual.

În grupul *F*: Școlii pentru adulți, am vădut imprimate, fotografii etc. de ale bibliotecilor comunale, bibliotecii populare, hale de lectură și diferite muzee.

Divisia VI. Ingrijirea sêracilor și a bolnavilor, instituturi caritative, fundațiuni filantropice, conține grupurile:

- A) Serviciul pentru ingrijirea sêracilor și rundațiunile pentru sêraci.
- B) Serviciul pentru ingrijirea bolnavilor.

C) Ingrijirea comunelor pentru cei incapabili de muncă și pentru persoanele decrepite, carî nu cad în sarcina ingrijirii propriu dize a sêracilor și a institutiilor caritative.

D) Fundațiuni pentru sêraci, carî sunt în administrația comunelor.

Ingrijirea comunelor pentru sêraci era prezentată intuițiunei vizitatorilor prin imprimate, tablouri, planuri, fotografii etc. Aici grupul era divizat, ingrijirea deschisă și închisă, și se vedea mijlocele pentru ajutorarea celor căduți în sêracie, pentru ajutorarea celor, carî erau să fie preser-vați de sêracie, și poliția sêracilor. Aici se observă o varietate corespondentore împrejurărilor locale. Am vădut și măsurile luate pentru ingrijirea copiilor dați în creștere și am observat, că sistemul de a da pe acești copii în creștere separată, este preferată sistemului cumulativ. Pe terenul acesta, am trece peste marginile unui simplu raport, decât ne-am dimitte la detalii. În ramura ingrijirii închise a sêracilor am vădut planuri și descrieri despre case de ale sêracilor, case pentru bolnavi, orfelinate, asile de copii, instituturi pentru muncă silnică, asile pentru cei lipsiți de locuințe, case pentru copii găsiți.

Considerând împrejurările orașului nostru, ar trebui să înmulțim înainte de toate mijlocele destinate pentru ingrijirea sêracilor și se lărgim asilul paralicilor.

În serviciul ingrijirii închise a bolnavilor sunt diferitele spitaluri. Grupul acesta conținea, planuri, desemnuri, fotografii și imprimate. Pretutindenea la spitalurile moderne se vedea sistemul de pavilione și barace. Coridorele lipseau. O excepție am vădut anume: planurile din Königshütte pentru un spital ce se va zidi acolo. Acest plan arată coridore (coridor central). În raportul explicativ se motivă acăsta cu puținătatea mijlocelor, ce le stătea la dispoziție. Institutul înființat în Lof-tau de cătră »Societatea pentru combaterea tuberculosei« din Magdeburg încă avea sistemul coridorului central. Și aici însă probabil tot lipsa de mijloce a fost cauza. Berlinul va zidi în curând un spital numit »Rudolf Virchow«, care este destinat — inclusiv personalul — a adăposti 2000 persoane și va costa 13.100.000 de mărci. Acesta va fi spitalul cel mai mare de pe continent. Chemnitz avea expusă între altele în planuri, fotografii și descrieri »Institutul de cură naturală a lui Zimmermann« aflător sub administrația comunală. Remarcabile sunt planurile și aspectele caselor de alienați expuse de orașe. Forma și aranjamentul lor, sunt așa încât ai crede că sunt nisce case drăgălașe de vilegiatură. Așa era d. e. filiala din Köppern a casei de alienați din Frankfurt. În instituturile moderne de acest soiă pacienților capabili de muncă li se dău ocazie a-se ocupa cu agricultura și industria.

Dacă considerăm acum spitalul nostru civil, acesta are atâtea defecte, încât este o necesitate urgentă de a-l adapta din nou și a-l lărgi prin zidiri noue, decât vrem să nu fim întrecuți de orașele din apropiere.

(Va urma.)

SCIRILE DILEI.

— 25 Noembrie v.

Adunarea generală a Ligei Culturale. Duminecă la orele 2 și jumătate după amiază, s'a ținut adunarea generală a Ligei Culturale, secțiunea București. Adunarea s'a deschis sub președința d-lui general *Pilat*. D-l advocat *Oteleșanu* dă cetire raportului relativ la situația financiară a Ligei, secțiunea București, din care reiese, că încasările din anul acesta se ridică la suma de 12 mii lei. D-l adv. *Septimiu Mureșianu*, secretar, face odată cu darea de sêmă despre activitatea secțiunii București a Ligei și istoricul ultimelor evenimente, prin care trece românismul de pretutindeni, insistând asupra necesității de a exista Liga Culturală și făcând un călduros apel la toți Românii, ca să sprijinească acăsta patriotică instituțiune.

I. P. S. Sa metropolitul Ioan Mețianu a plecat ieri dimineță la Budapesta.

O nouă donațiune pentru masa studenților români din Brașov. Stimata dămnă *Maria Horstmann ved. Iordan Munteanu*, din Brașov, a donat la funda-

vântul își începe operația, trebuie să te prindă de ceva și să te culci cu fața lipită la pământ, ca să nu te ridice în aer.

Ierna Bora suflă cu șeptemănilor, cauzând ómenilor, animalelor și vegetațiunii stricăciuni enorme.

Bora a jucat rol de altmintea și în istorie și nu este o esagerare, când se susține, că o Boră specială a dat o întorsătură radicală chiar istoriei universale, influințând sôrtea imperiului roman, a civilizățiunii și creștinismului. În a sa operă: „Das Land Görz und Gradisca“ scrie baronul Carol de Czoernig următoarele:

„Paralel cu luptele intestinale între rivali, carî au sgduit și slăbit imperiul roman, începură a-l neliniști popórele muntene din nord. Francul Arbogast a tradat pe tînărul împărat Valentinian II și l'a ucis, îmbrăcând în purpură pe Eugeniu, secretarul împăratului ucis. În fruntea unei armate numérose de barbari l'a condus pe E. în Italia superioară și în Venetia luă dispoziții seriose de apărare împotriva

împăratului Theodosius, care venia dinspre Pannonia.

Fiind păgân, el a favorizat cultul renăscut al idolilor, construi din nou altarele păgâne la trecătorile Alpilor Iuliei, ridică acolo érași statuele colosale ale lui Jupiter și Hercule și le aducea jertfe fără număr, implorând de la ei biruință pentru Eugeniu. Acesta își adunase într'aceea o armată numéroasă și bine disciplinată compusă cu deosebire din trupe gallice și germane și a tăbărit cu ele în valea cea lată a „Wippach“-ului. Acolo Theodosiu, a cărui armată era compusă din cete din Pannonia și Asia, se ciocni cu Eugeniu, după-ce mai nainte la trecerea Alpilor biruise pe Flavian.

Era la 6 Septembrie 394, când s'a început lupta între cele două armate. Lupta era inversunată și amândouă se luptau vitejese. Îvingerea înclina pe partea lui Eugeniu, care bătuse avangarda lui Theodosiu, ér armata acestuia începă să fugă. Theodosiu isbuti a-și reculege armata și a o opri din fugă, ér însăr-

du-se lupta nu s'a mai putut continua, așa că armata lui n'a fost înfrântă cu desăvârșire în acea zi.

A doua zi, contra sfaturilor ofițerilor sêi, după-ce totă nóptea o petrecuse în rugăciuni, reîncepă lupta, punându-se însuși în fruntea trupelor. Mult timp șo-voia isbânda când pe o parte când pe alta. Din ambele părți se luptau cu inversunare. Trupele lui Theodosiu însă fiind mai puține, era amenințat să piardă lupta, când în momentul critic se iscă o Boră puternică, frecuentă de altminteri în regiunile din Carst. Armata lui Theodosiu avea vântul în spate, cea a lui Eugeniu în față, prin ceea-ce ea a fost amețită. Vijelia era așa de violentă încât soldaților lui Eugenia le opria resuflarea, ér murgelul vântului așa de puternic, încât comanda ofițerilor nu se mai aușia. Proiectile împedecate de vânt, cădeau la pământ, înainte de a ajunge la dușman, ér cele ale soldaților lui Theodosiu purtate de vânt isbiau în dușman cu forță potențată. Incapabili de a ridica scuturile

din cauza vântului, armata lui Eugeniu fu învilită într'un nor de praț răscolit de Bora, așa că se credea că s'a întunecat sôrele. Lupta era neegală, rëndurile armatei lui Eugeniu se încurcă și orbiți și afixiați de praț, se risipiră fugind. Theodosiu a profitat de situație și printr'un ultim atac își asigură isbânda. Eugeniu și pierdă armata și viața, ér Arbogast se sinucise.

Theodosiu intră triumfător în Aquileia și deveni stăpânul întregului imperiu roman.

Bora de pe cóstele de nord ale mării negre, în opoziție cu Bora de la cóstele Adriaticei, aduce cu sine cêtă gósă, produsă probabil tot din apa mării tulburate. Aici nu este Carstul cel golaș, dăr se întinde stăpa cea mare dinspre vest la est, ér vântul neîmpedat de păduri năvălesce și aici cu violentă asupra mării. Din cauza acăsta sunt vânturile mării negre atât de faimóse, aducând cu sine peira atâtor corăbii.

Oniță.

une făcute de domnia-și în memoria comitatului ei consoț Iordan Munteanu cum erăși o sumă de 200 corone, — prin această fundațiune pentru masa studenților români din Brașov a ajuns la cifra de cor. 1291.84. Fapta generoasă se laudă pe sine. Primescă pișoa dămnă cele mai căldurose mulțumite pentru acest nou act de generositate. — *Direct. școlilor medii gr. or. române.*

De la „Asociațiune“. Joi, 3 Dec. n., comitetul central al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“, ținând obiceiuita ședință săptămânală, a rezolvat următoarele obiecte:

1. Asociațiunea aprăbă contractul cu frații *Joandrea* pentru ducerea dealului dintre Joldiș și proprietatea Asociațiunii, comitatului și Spaarkassei. Costul întreg face 8880 cor., din cari „Asociațiunea“ va plăti partea liniei sale. Cealaltă parte va plăti-o proprietarul vecin „Spaarkassa“. După terminarea lucrărilor se face dealul parcului drum; ăr parcul se reconstruesc cu 1203 cor 50 fil. Grădina școlii de fete se va ridica cu circa un metru. Canalul se betonază. — Spre parc se face grilaj înalt cu pōrtă.

2. D-l Dr. Nicolae *Vecerdea* se înscrie membru fondator la casa națională cu 2000 corone.

3. Membrii comitetului au oferit pentru același scop 1620 cor.

4. Din suma de 2000 cor. pentru ajutorarea școlilor se dă câte 400 cor. la 5 despărțăminte: pe 1904 la despărțămintele: Sătmar, Treiscaune, Panciova, Șimleu, Hațeg. Din această sumă adunarea cercuală va vota ajutoare la comunele avizate, având banii a se folosi exclusiv pentru scopuri școlare, — (în deosebire pentru mijloace de învățământ.)

5. Direcțiunii școlii industriale din loc se votază 50 cor. pentru a procura cele necesare pentru instrucția elevilor români.

6. Tribunalul din Clușid respinge pe cei ce au atacat testamentul lui Ioan Petru, care a testat averea Asociațiunii.

7. Ioan Muntean (despărț. Ilie), Ioan Antal (desp. Deva) se declară membri ordinari. Asemenea Avram S. Păcurariu, Ales. și Dr. George Măcelariu (desp. Mercoarea), Nic. Tincu, Loja Zoltan, Vas. Popoviciu, Dr. Oct. Prosteanu, G. Nedelcu, Ant. Cojocar, Iosif Crăciun (desp. Vêrșet). — („T. R.“)

Despre jidovii din România scrie diarul „Frankf. Ztg“ un articol, în care se dice, că ei sunt un element foarte necesar (!) în comerțul și industria țării. Lise face reproșul, că și-au acaparat mult pământ ca proprietari și arăndași. La aceasta însă, dice „F. Z.“, nu jidovii pōrtă vina, ci organizația economică a țării. De altminteră proprietarii și arăndașii jidovi tratăză mult mai uman (!) cu țărani români, decât ceilalți proprietari și arăndași. Diarul jidovesc încheie: „Antisemitismul, ce bântue astăzi în România, nu este produs local, ci a fost importat de Românii transilvăneni. Acest antisemitism este păgubitor nu numai pentru jidovi, ci și pentru Românii băștinași. Dacă se vor emancipa jidovii, atunci (of! of!) viitorul și prosperitatea României vor fi asigurate.“ — Se știe, că pe tema acesta s'a mai scris și într'un diar jidovesc din Paris și în diarul jidovesc numit „Adevêrul“ din București. O campanie contra Românilor în România... întreprinsă de jidovi!... Cam mare îndrăsnélă!

Transferări la honveđi. D-l Dr. Iuliu *Chitul* a fost transferat în calitate de medic militar de la bat. 13 de pioneri la reg. 22 de honveđi din M.-Oșorhei.

Agent de losuri ungare — arestat. „Buk. Tgbl“ scrie: „Șeful de poliție ungar de la vama din Predeal dăduse mai deunăzi conductorului V. Lăcusteanu de la c. f. r. o geantă cu însărcinarea de a o preda în București unui domn Leonida, Bulevardul Maria Nr. 53. Lăcusteanu primi pentru acest serviciu un bacșis de 2 lei. În tren Lăcusteanu arată geanta colegu-

lui său Panaite Caramfil. Fînd geanta descuiată, cei doi conductorii se uitară, ce conține? Erău o mulțime de plicuri cu losuri de clasă ungare. Șciind, că acestea în România sunt interdișe, cei doi conductorii duseră geanta la procurorul tribunalului Ilfov. Procurorul, ca să prindă pe Leonida (care ar fi putut răspunde, că el habar n'avea ce i-se trimite în geantă) îmbracă pe un gardist în uniformă de conductor și-l trimise cu geanta la Leonida. Acesta îl primi fōrte amabil și îi mulțumi, vrînd să-i dea un bacșis. În momentul acesta însă Leonida fū arestat și geanta confiscată.“

Pentru clădire de școli române la Bitolia s'a cumpărat un frumos teren alături de edificiile protestanților. Inspectorul Duma tratăză pentru cumpărarea unui alt loc pentru clădirea bisericii.

Un diar rusesc despre naționalitățile din Macedonia. Diarul „*Novoje Wremja*“ comentănd fixarea de către guvernul român a sumei de 600 de mii de franci pentru școlile și bisericile române din Macedonia, dice, că se ivesc din nou propaganda anti-slavă în Macedonia. Grecii combat pe aliații lor (?) la patriarhat și la administrația turcească, spre a-și înălța prestigiul; Românii se agită, ăr Albanesii, ajutați de-o mână misterioasă europeană, lucrăză pentru unitate, pe care n'o doresc și nici nu sunt în stare s'o înțelgă; în același timp Englesii cheltuesc sume enorme cu misiunile lor protestante. Trebuie ca Rusia să opună atator energii, măsuri serioase de precauțiune, decât nu vré sfîrșitul slavismului în Balcani.

Pod peste Mureș. Episcopul conte Majlath din A.-Iulia a hotărît să construescă pe cheltuiala sa pod de lemn peste Mureș între Alba-Iulia și Drimbariu.

Ploi torențiale și inundații în Italia. Aprōpe în totă Italia bântue vreme rea cu ploi torențiale. O mulțime de ruri s'au revêrsat. Aprōpe de Portogruaro, apele mării s'au înălțat în satul Caorle care este amenințat d'a fi înecat.

Viscol pe marea Nordului. Se anunță din Hamburg, că pe marea Nordului domnesce tempeștă cu zăpadă și că vaporul „Alvina“, care se ducea la Rotterdam, s'a înecat; întregul echipagi, compus din 22 de persoane, a pierit.

O fată decapitată de mamă-sa. Se depeșază din Eboli (provincia Salerno), că o țărancă anume Nirra, a tăiat capul ficei sale, care era în vêrstă de 16 ani.

S'a împușcat din greselă. Ioan Dringo, student în drept în anul IV, aplicat la judecătoria din Aleșd (Bihor), ca interpret pentru limba română fiind vinător pasionat a eșit țilele acestea la vînătoare în hotarul comunei. Pe drum vêduse o mătă cu pêrul sbirlit, pe care eređându-o turbată a descărcat pușca asupra ei. Mătă rănită ușor a fugit miolăind într'un tufiș. Dringo s'a luat după ea și prindend pușca de țevă cu patul căuta să o alunge din locul unde se refugiase. Din nenorocire cocoșul s'a acățat într'o crêngă și pușca descărcându-se Dringo fū nemerit în inimă și rămase mort pe loc. — Așa descriu foile din Oradea accidentul, care însă nouă ni-se pare neverosimil.

Concert filarmonic. Din incidentul serbărei aniversărei a 100-a de la nașterea compozitorului Hector Berlioz, societatea filarmonică din loc aranjăză Joi, în 10 a. c. un concert cu următorul program: 1) *H. Berlioz: Ouverture „Carnaval Roman“*. 2) *Vorbire comemorativă asupra lui Berlioz*, ținută de președintele Reuniunii, Dr. Fr. Jekel. 3) *H. Berlioz: Simphonie fantastică* (pentru prima oră în Brașov), a) aiurări, patimi, b) un bal, c) la țeră, d) mersul la judecată, e) Hexensabbath, Dies irae. 4) *Weber-Berlioz: Chemare la joc* (pentru prima oră în Brașov).

Ecouri. A apărut astăzi în București *Calendarul Lumei Ilustrate* pe anul 1904. Contine o materie alăsă și variată, cu splendide ilustrații, și un frumos supliment, care va face ori-cui o surprindere plăcută.

Almanachul Folositor pentru care M. S. Regina Carmen Sylva a bine-voit să acorde publicarea articolului „Casa Ideală“, conține rețete folositoare pentru ori-cine. Almanachul va apare peste deșe țile.

Prețul fie-cărui calendar e un leu în Capitală și 1.30 în provincie; se găsesce spre vîndare la toți librării și la editor Ig. Hertz, București.

Intîmpinare.

Părintele Ioan *Fulicea* din Șinca-veche ne trimite o lungă intîmpinare la corespondența „Înainte Curții cu jurați“ publicată în nr. 253 din a. c. al fōiei noastre. Etă ce spune în merit părintele Fulicea:

1) E adevêrat, ceea-ce corespondentul spune, că procesul a durat 2 țile și s'au ascultat o mulțime de martori...

2) E adevêrat, că d-l Albani, ca autorul corespondenței cu pricina, a fost achitat, după-ce, precum s'a dovedit din fasiuni, corespondența d-sale a fost înainte de a apărē în „Tribuna“ supusă unei radicale schimbări din partea colaboratorului intern d-l P. Dan, pe care curtea cu jurați l'a și declarat de responsabil și vinovat. Nu e adevêrat așaderă, că d-l N. Albani ar fi fost „acusatul principal“....

3) E adevêrat, că înainte curții cu jurați s'a prezentat un tablou urit al stărilor din Șinca-veche. S'au auđit dureroșe mărturisiri, numai cât nu „asupra părintelui Fulicea!“ Las eu să urmeze câteva din acestea „dureroșe mărturisiri“...

4) S'a dovedit adecă, prin unanimitatea mărturiilor, că pe mine nimeni încă nu m'a vêdut punend piciorul pe pragul jidovului; că din contră, autorul campaniei de caluminare în potriva mea — d-l învêțator Ioan Pop — a fost acela, care și atunci când jidovul nu mai avea crășmă, s'a ospătat la masa jidovului....

5) S'a dovedit, în fața tribunalului, că nu eu, și încă în fruntea unei clice jidovesce, am pus la cale arătări mincinoșe contra notarului E. Pop, ci același Ioan Pop cu socrul său, Nicolae Raț, au fost cari boii din grajd și i-au oferit pentru cheltuială, spre delăturarea cu ori-ce preț a notarului E. Pop.

6) S'a constatat, că nu „preotul român“ a venit în conflict cu ctitorii bisericeii, ci unul dintre acești ctitori, Nicolae Raț, a venit în conflict cu porunca a 7-a din decalog; când fără nici un titlu de drept, în absența mea, cu forța ia pânea binecuvîntată pentru Pasci din biserică și o duce în locuința privată a dînsului, ca și prin acesta tot mie se-mi pricinuescă neplăceri....

7) S'a constatat, că eu nu am pretins că numai vin de la jidovul să se cumpere pentru Pasci! De altfel nu acel vin putea să prihanesce Pascile, mai ales că tot de la jidov au cumpărat vin de Pasci, atunci și în alți ani, și alte biserici din jur....

8) S'a constatat mai departe la pertractarea finală, că de fapt nu „preotul român“ a recuirit jendarmii în noștea sf. Invieri, ci acesta a făcut'o primarul comunal.

După sosirea mea acasă de la înmormentarea bunicei mele, aflănd despre celea întemplate, însoțit de curatorul primar și alți doi curatori, între cari și primarul comunal, am recercat personal pe N. Raț să ducă pânea de Pasci la locul ei în biserică. Acesta a tăgăduit faptul de altcum notaric, că la dînsul s'ar afla vre-o pâne de Pasci. Atunci primarul a recuirit jendarmii. Jendarmii sosind în comună însoțiți de primarul comunei și de primcuratorul bisericesc, — nu însă și de mine, — au și aflat pânea de Pasci la Nicolae Raț, de unde îngrijindu-se ca să fie dusă la biserică s'au depărtat, fără ca eu să dau față cu ei....

De altfel, decât primarul nu recuira jendarmii, cine știe de nu, călcându-mi pe inimă, o făceam eu acesta — mai ales vêdend dispoziția poporului, care cerea: că ori să fie scōse Pascile din casa lui N. Raț — și acesta din motive, pe cari ca om cu bun simț nu vréu să le mai repet în public, — ori să le slujesc altele, ceea-ce fără de a da ocaziune la nouș scandaluri, și încă în ziua invierii, — nu puteam să o fac.

9) S'au mai făcut la pertractarea din 19 și 20 Nov. și alte mărturisiri, dureroșe nu însă pentru mine. Între altele s'a dovedit, că nu de mult am umblat și pe la Pesta, — nu în potriva notarului E. Pop, cum voiau acușării și unii martori de ai lor să știe, ci în interesul comunei, în o cauză apêrată și susținută în congregația

și în comitetul permanent al comitatului Făgăraș, afară de mine, de omeni ca Dr. Turcu, Dr. O. Vas și chiar de comitele suprem, de specialiști ca directorul bunurilor erariale și de forestierul erarial. Era și este vorba de un contract cu o firmă de exploatare de păduri (Baiersdorf) prin care comuna e în primejdie de a fi păgubită cu deșe mii de corone.

Și s'au mai făcut și alte mărturisiri și s'au dovedit și alte lucruri și au mai rămas și pe de altă-dată...

Nu pofta de răsunare ori de căștig m'au silit să pornesc proces, ci reabilitarea onōrei mele. Dovadă despre acesta e și faptul, că pe 4 din acușări, cari într'o declarație solemnă, înainte de pertractarea finală s'au regretat pasul, am fost aplescat să-i iert!...

Acestea am avut de a le spune în interesul adevêrului. Cetitorilor de bună credință le va ajunge spre așuț face judecata „între mine și între pîrșișii mei.“

Ioan Fulicea,
paroch gr. cat. în Șinca-veche.

NECROLOG. Infrânți de durere aducem la cunoștința tuturor rudeniilor, amicilor și cunoșcuților, că neuitatul nostru soț, tată, socru și moș **Dionisie Cornean**, învêțator în pensiune și proprietar mare, a trecut la cele eterne Sâmbătă în 22 Noemvrie (5 Decemvrie) a. c. la ôrele 8 dimineața, în etate de 68 de ani. Rămășițele pămîntesci ale neuitatului defunct se vor depune spre veșnică odihnă Lună în 24 Noemvrie (7 Decemvrie) a. c. la 10 ôre a. m. în cimiteriul gr. or. român din loc. *Apahida*, în 22 Noemvrie (5 Decemvrie) 1903. Fie-i țărina ușor! Maria Cornean n. Drăgoi soție. Mihail Cornean, Nicolae Cornean, Dr. Petru Cornean, fi. Corneliu, Victoria, Liviu, Petru, George și Andrei, nepoți. Cornelia Cornean n. Orza, Cornelia Cornean n. Manguuca, nurori.

ULTIME SCIRI.

Belgrad, 7 Decemvrie. *Zoncev*, general în retragere bulgar și conducător macedonean, a sosit aici încognito.

Constantinopol, 7 Decemvrie. Cercurile palatiste nutresc îngrijiri serioșe față cu pretinsa activitate a comitetelor macedo-bulgare în Serbia.

Madrid, 7 Decemvrie. Noul guvern spaniol s'a constituit sub preșidența lui *Mauro*.

Diverse.

Eroină și legodnică. În curênd se va face la Paris căsătoria d-ului Croce, corespondentul din Londra al diarului „*Courriere della sera*“, cu o damă parisiană. Logodna s'a făcut în condițiuni mișcătoare. Anul trecut Dr. Croce, pentru serviciul diarului său, a trebuit să stea câte-va țile la Paris și aflându-se la marginea Senei, căđu din întîmplare în apă și era cât p'aci să se înece. Lângă țerm se aflau mai multe persoane, cari mâncau și petreceau pe iarbă verde. Între ele era și o vêduvă tînêră și frumoșă, care cu mult eroism se aruncă în Sena și salvă pe diarist. Din acea întîmplare a luat nascere o idilă, care se va termina peste câte-va țile cu căsătoria lor.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Traian H. Pop**

BIROUL AVOCAȚILOR

W. A. Macedonsky

și

Nicolae Andrei Popovici

doctori în Drept

Nr. 9 Strada Doamnei Nr. 9.

București.

ôre de consult 9—11 a. m. 5—7 p. m.

Consultațiile se pot da în limba franceză, germană, ungară și rusă, corespondențele asemenea. Biuroul se însărcinăză și cu încasări, informațiuni comerciale și executări de sentințe.

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov, se pot procura următoarele cărți:

(La cărțile aici înșirate este a se mai adăuga pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandație.)

Cărți de rugăciuni și predicii.

Micul mărgăritar sufletesc, cârticică de rugăciuni și cântări, întocmită mai ales pentru copiii mai marișori. Legată costă 44 bani (+ 5 b. porto).

Carte de rugăciuni, cereri și laude întru onoarea Preacuratei Fecioare Maria pentru folosul și mângăierea sufletelor. Prețul legat 40 bani (+ 5 b. porto).

Cuvântări bisericesci scrise de Ioan Papiu Tom. III Prețul 3 cor., plus 20 b. porto.

Cuvântări bisericesci de Ioan Papiu: tomul III cuprinde cuvântări bisericesci acomodate pentru ori-ce timp; și pentru toate sărbătorile de peste an. Pe lângă predicii, se mai află în text câte-o instructivă notiță istorică privitoare la însemnătatea diferitelor sărbători. Fia-care tom separat costă 3 cor. (plus 10 b. porto)

Predicii pe toate Duminicile și sărbătorile de peste an, de Em Elefterescu, cunoscut atât de bine în cercurile românești din numărösele sale scrieri. Are 250 pag. Prețul cor. 3 (+ 20 b. porto.)

Predicii pentru Duminicile de peste an, compuse după catechismul lui Deharbe, de V. Christ. Conține predicii dela Dumineca XI după Rosalii până la Dumineca Vameșului. Prețul cor. 1.60 (prin postă cor. 1.70.)

Cuvântări bisericesci pre sărbătorile de preste an scrise de Ioan Papiu. Preț. 3 cor. (pl. 30 b. porto.)

Cuvântări funebrele și iertăciuni din autori renumiți, prelucrate de Titu Budu. Tom. II. preț. 2 cor. (plus 20 b. porto.)

„Cartea Durerii“ de Emil Bougaud, tradusă din originalul francez de Iacob Nicolescu., editura lui Dr. E. Dăianu. Timișoara 1895. O cârticică de mângăere sufletescă, care costă legată 3 corone (plus 10 bani porto).

„Cuvântări bisericesci de Massillon“ traduse din originalul francez de

Ioan Genț protopop gr.-cat. român al diecesei de Oradea-Mare. — Deja la 1898 a apărut în Oradea-mare cartea cu titlul de mai sus care cuprinde 17 predicii de ale vestitului orator eclesiastic francez. Predicile sunt împărțite de traducător după anul bisericesc *resăriten*, și fie-care este pusă la acea Duminică sau sărbătoare, cu a cărei evanghelie se potrivește predica. Un volum elegant de peste 400 pagini în 8° cu portretul lui Massillon. — Traducerea se distinge printr'un limbajiu ales. — Prețul 5 corone (6 Lei 50) plus 30 bani porto.

Mama sfântului Augustin de Emil Bougaud, traducere de Salba. Editura d-lui prof. Dr. E. Dăianu. Tipografia arhidiecezană din Blăși. Cartea are 31 cöle de tipar (500 pagini) și este fructul ostenelelor unor laboroși studenți în teologie dela universitatea din Budapesta. Cuvântul „Salba“ ne reamintesc societatea literară cu același nume a teologilor din seminarul desființat „S-ta Barbara“ din Viena, cărei societăți în mulțumim publicarea Fabiolei și a unei părți din catechismul cel mare a lui Deharbe. Traducătorii ne oferă o lectură edificătoare în stil îngrijit, tiparul curat, hărția bună. Prețul unui exemplar legat elegant în pânză este 4 corone (+ 30 b. porto.) Un exemplar broșat 3 corone (+ 30 b. porto.)

Scrieri istorice.

Memorii din 1848—49 de Vas. Moldovan, fost prefect al Legiunei III în 1848—49. Prețul cor. 1 (cu posta cor. 1.10)

Viața și operele lui Andreii Mureșianu, studiu istoric-literar de Ioan Rațiu, prof. ord. la preparandia din Blăși. Prețul 2 cor. plus porto 10 bani. Venitul curat al acestui op se va contribui la formarea unui fond pentru Internatul preparandial din Blăși.

„Colonel David baron Urs de Margina la Solferino și Lissa“, interesanta și eminenta conferență, ce a ținut-o d-nul colonel c. și r. Francisc Rieger în reuniunile militare dela Brașov și Sibiu. Broșura conține și două portrete bine reușite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era major, și altul din timpul mai recent; mai conține și o hartă a Lissei, cum și ilustrațiunea mormântului eroului nostru. Prețul 80 b. (plus 6 b. porto.)

„Pentru memoria lui Avram Iancu“, ap-leul dat către ministerul de interne D. Percz-1 prin d-l Dr. Amos Frâncu în cauza fondului pentru monumentul lui Iancu. Prețul este 1 corönă. În România 2 lei plus 5 bani porto.

„Pintea Vitezul“, tradițiunil legende și schițe istorice, de Ioan Pop-Retegamul. Cea mai completă scriere despre eroul Pintea. În ea se cuprind förte interesante tradițiunil și istorisiril din töte părțile, pe unde a umbat Pintea. Prețul 40 bani plus 6 bani porto.

„Românul în sat și la öste“. Aceasta este titlul unei nouë cârticele, ce d-l Ioan Pop Retegamul, cunoscutul și meritatul nostru scriitor popular, a dat literaturii române. Prețul 20 b., cu posta 26 b.

Lupta pentru drept de Dr. Rudolf de Ihering traducere de Teodor V. Păcățian. Prețul 2 cor. (+ 10 b. porto).

„Țeranul român și ungar din Ardeal“, studiu psihologic popular de I. Paul. Prețul 1 cor. (+ 5 b. porto).

„David Almășianu“, schițe biografice de Ioan Popa. Broșura această, presentă și multe momente de însemnătate istorică. Prețul 60 b. (cu posta 66 b.)

Mândăstirea Putna în Bucovina de Iracție Forumbescu. Prețul 20 b. (+ 3 b. porto.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 5 Decemv. n. 1903.

Renta ung. de aur 4%	118.70
Renta de coröne ung. 4%	98.95
Impr. căil. fer. ung. în aur 3 1/2%	90.75
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	98.25
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	95.50
Bonuri rurale croate-slavone	98.—
Impr. ung. cu premii	208.25
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	164.75
Renta de hărție austr.	100.55
Renta de argint austr.	100.40
Renta de aur austr.	120.70
Renta de coröne austr. 4%	106.55
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	92.95
Losuri din 1860.	156.10
Acții de-ale Băncei austro-ungară.	16.15
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	771.25
Acții de-ale Băncei austr. de credit	688.25

Napoleonilor	19.00
Mărci imperiale germane.	117.10
London vista.	239.62 1/2
Paris vista.	95.15
Note italiene	95.25

A n u n ț .

În noptea de 1-a Decemvrie st. n. a. c. mi-a dispărut din ferestruel ce-l posed în comuna noastră 2 curele, cari purtau ferestruel, una de 16 metri lungă și 15 cm. lată, alta de 19 metri lungă și 19 cm. lată; ambele în valöre de aproximativ 180 coröne. Curelele au fost usate, însă în stare bună.

După ce făptuitorul le-a putut deja vinde până în present, rog pe oricine s'ar afla în posesiunea acestora a mi-le reda, obligându-mă să-i le răscumpăra și pedeaupra a-i plăti și premiul de 40 coröne. Dacă asemenea plătesc 40 coröne ori-cu care mi-ar putea descoperi pe făptuitor, sau mi-ar putea comunica ce va referitor spre a putea descoperi pe acela. Ori-ce mi s'ar comunica mă declar că voiți ține în secret de aceea față de judecătorie nu mă voiți folosi.

Tohanul-vechiu, în 7 Dec. 1903

Avisalom Strimtu proprietar.

1—2.1178.

Socotela curată!

Cel mai cu efect săpua med. este **Săpunul Carbol-Păcură și Puciosă** de I. BERGMANN. (Marca: 2 minerl), dela BERGMANN & Co., Drezda & Tetschen a/E. excelent și probat contra tuturor necurățeniilor pielii, eosemă, ca: parasiți, roseli, p strui, pete roșii etc. **bucata 80 bani.** Se capătă la: Teutsch & Tartler și la farmacia V. Roth, în Brașov. 26—30.(930).

PAGLIANO-SIRUP

Mijloc de curățirea sângelui. Preparat din anul 1838 de Prof. Girolamo Pagliano, FLORENZ, Via Pandolfini, (ITALIA) Depositul de trimitere: Farmacia BRACETTI. ALA, Süd-Tirol

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provădut cu cele mai bune mijlöce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a puté esecuta **ori-ce comande** cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
ÎN AUR, ARGINT ȘI COLORI.

CĂRȚI DE SCIINȚĂ,
LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ
DIFERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ
DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.

ANUNȚURI.

REGISTRE ȘI IMPRIMATE
pentru töte speciile de serviciuri.

BILANȚURI.

Compturi, Adrese,
Circulare, Scrisori.
Couverte, în totă mărimca.

TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de HOTELURI
și RESTAURANTE.

PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE

BILETE DE INMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biurolul tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, în giul, înderept în curte. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

ABONAMENTE

LA

„Gazeta Transilvaniei.“

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:	Pentru România și străinătate:
Pe trei luni .. 6 cor.	Pe trei luni ... 10 fr.
Pe șese luni .. 12 „	Pe șese luni ... 20 „
Pe un an 24 „	Pe un an 40 „

Abonamente la numerele cu data de Duminică:

Pentru Austro-Ungaria:	Pentru România și străinătate:
Pe an 4 cor.	Pe an 8 fr.
Pe șese luni . 2 „	Pe șese luni . . 4 „
Pe trei luni . . 1 „	Pe trei luni . . 2 „

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Domnii cari se vor abona din nou, se binevoescă a scrie adresa lămurit și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea

„GAZETEI TRANSILVANIEI.“

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul à 10 fil. se vind la librăria Nic. I. Ciureu și la Eremias Nepoții.